

Dans ve Nuriyev

Gülây ÖZBAY

Kadın Dergisinin sevgili okuyucularına;

Dört aydan beri Viyanada'da bulunmaktayım. Viyana Akademisinin klâsik bale ve modern dans bölümünde öğrenciyim. Arzum, vakit buldukça Viyanada görebildiğim bale temsillerinin, operaların ve ilginç sanat olaylarının haberlerini size yazmaktır. Ayrıca, Kadın Dergisine de, bana bir sütun verdiği için çok teşekkür ederim.

İlk yazımda, dünya çapında meşhur olan klâsik dansör Rudolf Nurejew'den bahsedeceğim. Nurejew, 17 mart 1938 de Rusyada doğmuştur. Lenin grad «Kirov» topluluğunun yetiştirdiği parlak dansörlerden biridir. 1961 yılında Kirov topluluğu ile birlikte çıktığı Paris turnesinde, adı geçen topluluğu terketmiş ve bu hâdisenin hemen arkasından da «International Ballet of the Marguis de Cuevas'a» an gaje edilmiştir.

Fransada, İngilterede, İsrail de, İtalyada, Almanyada, Amerikada birçok resitaller vermiştir.

1962 yılında İngilteredeki «Royal Ballet» nin hizmetine girmiş ve aynı zamanda meşhur balerin Margot Fonteyn'in partöneri olmuştur.

1963 yılında, A. Dumas Fils'in Kamelyalı Kadın romanından adapte olup, F. Liszt'in müziğiyle hazırlanan «Marguerite ve Armond» balesinde ilk defa beraber oynamışlardır.

Ben de ilk defa Rudolf Nurejew'i «Giselle» balesinde; (müzik: Adolphe Adam) Albrecht rolünde seyrettim. Giselle rolünde Fransız asıllı meşhur balerin Yvette Chauviré idi. İkinci defa, «Don Quixote - Don Kişot» (Müzik: Miguel Servantes Müzik: Ludwig Minkus) balesinde tekrar seyretmek fırsatını

bulabildim. Don Quixote balesinde Nurejew, Basile rolünü almıştı. Kiteri rolünde ve aynı zamanda damı Ully Wührer'di. Bu balenin ilk koreografisini Marius Petipa yapmıştır.

Benim Viyanada seyrettiğim Don Quixote balesi, Nurejew'in sahneye koyduğu eserdir. İkinci sahnede, klâsik tütü'lerle, çigan kostümlerinin

Nurejew, görüşüne göre hemen hislerine kapılan bir sanatkâr... Hattâ Don Quixote balesinde giyeceği bir kostümü denedikten sonra, beğenmeyip yırttığını işittim. Bir sanatkârın en güzel tarafı, meşhur olduğunu bildiği halde mütevazı ve olgun kalabilmesidir. Fakat, yine de Rudolf Nurejew, eriştiği sanat zirvesinde net ve asil hareketleriyle...

«Le jeune homme et la mort — Genç Adam ve Ölüm» adlı filmin çekilişinde Rudolf Nurejew.

bir araya gelmesi göze pek hoş görünmedi. Koreografi başarılı değildi. Onun dansının yanında, falsosuz bir koreografi bekleniyordu.

Tenkid ettiğim ikinci bir noktaya gelince, damı Ully Wührer'i fiş yapması için kaldıran (bir ballet damının ismi) pek biçimsiz hareket etti ve falsolu bir pas (adım) oldu. Nurejew müthiş sinirlendi ve temsil sonuna kadar asabiyeti devam etti.

Bence bir sanatkâr, hislerini halka belli etmemelidir.

le şiiriyet dolu fevkalâde enlar yaratabiliyor.

Rudolf Nurejew, şimdi Fransada Roland Petit idaresinde Jean Costeau'nun «Le Jeune homme et la Mort - Genç Adam ve Ölüm» adlı balesinin filme alınması için Zizi Jean-Maire ile beraber çalışıyor. Ve ilk defa olarak da: «Il ne danse pas classique» yani klâsik dans etmiyor. Bu meşhur sanatkârı yakından tanımak fırsatını bulduğum için bahtı yarım. Viyanadan, sevgilerimle...